

Уплыў рухальных і інтэлектуальных вучэбных заданняў на фарміраванне мэтавай патрэбнасна-матывацыйнай сферы фізічнай культуры вучняў

А.М. МЯЦЕЛІЦА

У артыкуле раскрыты змест і прадстаўлены прыклады інтэлектуальных і рухальных навучальных заданняў, накіраваных на фарміраванне мэтавай патрэбнасна-матывацыйнай сферы фізічнай культуры навучэнцаў. Прыведзены вынікі дыягностыкі стану мэтавай патрэбнасна-матывацыйнай сферы фізічнай культуры навучэнцаў кантрольнай і эксперыментальнай груп за перыяд правядзення фарміруючага педагагічнага эксперыменту. Прадстаўлены практычныя рэкамендацыі па фарміраванні мэтавай патрэбнасна-матывацыйнай сферы фізічнай культуры навучэнцаў.

Ключавыя словы: фізічная культура, патрэбнасна-матывацыйная сфера, рухальныя навучальныя заданні, інтэлектуальныя навучальныя заданні, фарміруючы эксперымент, навучэнцы ліцэя МНС.

The article defines the concept and presents the structure of the target need-motivational sphere of human physical culture. The examples of intellectual and motor learning tasks aimed at developing the target need-motivational sphere of students' physical culture are presented. The results of the diagnostics of the state of the target need-motivational sphere of physical culture of the students in the control and experimental groups during the period of the formative pedagogical experiment are given. The practical recommendations for the formation of the target need-motivational sphere of physical culture of students are presented.

Keywords: physical culture, need-motivational sphere, motor educational tasks, intellectual educational tasks, formative experiment, students of the lyceum of the Ministry of Emergency Situations.

У сучасных умовах развіцця грамадства, якія характарызуюцца недастатковай рухальнай актыўнасцю, што неспрыяльна адбіваецца на фарміраванні яго фізічнай культуры (ФК), прыярытэтнай задачай сучаснай сістэмы фізічнага выхавання з'яўляецца мэтакіраванае фарміраванне патрэбнасна-матывацыйнай сферы (ПМС) ФК навучэнцаў [1]–[3].

Аднак да нядаўняга часу ў сілу склаўшыхся поглядаў і дамінуючых у грамадстве ўстановак фізічнае выхаванне было, перш за ўсё, арыентавана на павышэнне ўзроўню фізічнай падрыхтаванасці і фарміраванне рухальных уменняў і навыкаў, што абмяжоўвала інтэлектуальнае развіццё навучэнцаў і не садзейнічала фарміраванню ў іх устойлівай патрэбнасці ў занятках фізічнай культурай.

З мэтай пераадолення гэтага становішча яшчэ адной задачай фізічнага выхавання з'яўляецца фарміраванне сістэмы фізкультурных ведаў як неабходнай умовы не толькі ўсвядомленага стаўлення навучэнцаў да фарміравання сваёй ФК, але і павышэння ўзроўню іх вучэбнай матывацыі [4]–[6].

Пытанне аб важнасці інтэлектуалізацыі фізічнага выхавання ставілася навукоўцамі ўжо даўно. Так, напрыклад, П.Ф. Лесгафт адзначаў, што фізічнае выхаванне павінна прыводзіць не толькі да фізічнага, але і садзейнічаць разумоваму развіццю навучэнцаў [7].

Такім чынам, нягледзячы на важнасць фарміравання ў працэсе фізічнага выхавання фізкультурных ведаў разам з павышэннем узроўню фізічнай падрыхтаванасці і фарміравання розных рухальных уменняў і навыкаў, аналіз навукова-метадычнай літаратуры сведчыць аб неабходнасці фарміравання яшчэ і такога важнейшага элемента ФК навучэнцаў, якім з'яўляецца ПМС. Гэта выклікана тым, што ПМС ФК з'яўляецца галоўным рухавіком, ад узроўню сфарміраванасці якога залежыць актыўнасць і зацікаўленасць навучэнцаў у ажыццяўленні фізкультурнай дзейнасці.

Структура мэтавай ПМС ФК чалавека прадстаўлена сям'ю фізкультурнымі патрэбнасцямі, а менавіта: патрэбнасцю ў фізкультурнай дзейнасці, патрэбнасцю ў фізічнай падрыхтаванасці, патрэбнасцю ў рухальных уменнях і навыках, патрэбнасцю ў фізкультурных ведах, патрэбнасцю ў фізкультурным мысленні, патрэбнасцю ў фізкультурным асяроддзі і патрэбнасцю ў цялеснасці [8, с. 63].

Наступнае пытанне, на якое неабходна адказаць у рамках дадзенага артыкула, звязанае з механізмам фармавання мэтавай ПМС ФК навучэнцаў.

Паколькі дзейнасць разглядаецца ў якасці найважнейшай умовы фарміравання ў чалавека не толькі самых разнастайных якасцей, але і задавальнення яго розных патрэбнасцей, то нам уяўляецца, што мэтавая ПМС ФК будзе фарміравацца шляхам уключэння навучэнцаў у спецыяльна арганізаваную фізкультурную дзейнасць і ўздзеяння на іх адпаведнага фізкультурнага асяроддзя.

Зыходзячы з дадзенага становішча, намі была распрацавана сістэма рухальных і інтэлектуальных навучальных заданняў, накіраваных на фармаванне як ПМС ФК навучэнцаў у цэлым, так і фізкультурных патрэбнасцей, якія складаюць яе структуру.

У адпаведнасці са структурай мэтавай ПМС ФК чалавека было распрацавана сем блокаў навучальных заданняў, кожны з якіх накіраваны на фарміраванне адной з сямі фізкультурных патрэбнасцей [8, с. 111].

У агульным выглядзе навучальныя заданні, накіраваныя на фарміраванне патрэбнасці ў фізкультурнай дзейнасці, звязаны з уключэннем навучэнцаў у розныя формы, віды і напрамкі фізкультурна-спартыўнай дзейнасці. Гэта патрэбнасць таксама можа актуалізавацца шляхам якаснай дэманстрацыі ўзораў фізкультурнай дзейнасці.

Заданні, накіраваныя на фарміраванне патрэбнасці ў рухальных уменнях і навыках, злучаны з неабходнасцю выканання фізічных практыкаванняў, якія патрабуюць ад навучэнцаў захавання правільнай тэхнікі.

Заданні, накіраваныя на фарміраванне патрэбнасці ў фізічнай падрыхтаванасці, таксама злучаны з неабходнасцю выканання фізічных практыкаванняў, але якія патрабуюць значнай праявы фізічных якасцяў.

Да заданняў, накіраваных на фарміраванне патрэбнасці ў фізкультурных ведах, адносяцца інтэлектуальныя практыкаванні, выкананне якіх звязана з неабходнасцю атрымання вучнямі і наступным выкарыстаннем розных фізкультурных ведаў.

Да заданняў, накіраваных на фарміраванне патрэбнасці ў фізкультурным мысленні, адносяцца інтэлектуальныя практыкаванні, выкананне якіх звязана з неабходнасцю выкарыстоўваць розныя разумовыя аперацыі (аналіз, сінтэз, параўнанне, абагульненне, класіфікацыя, канкрэтызацыя і абстрагаванне).

У агульным выглядзе да такіх заданняў можна аднесці падрыхтоўку і абарону даклада на фізкультурную тэматыку, вырашэнне праблемнай сітуацыі ў фізкультурнай дзейнасці. Уключэнне навучэнцаў у даследчую дзейнасць, у якой, напрыклад, неабходна правесці аналіз навукова-метадычнай літаратуры, выявіць супярэчнасці па вывучаемай тэме, знайсці ўзаемасувязь паміж вывучаемымі прадметамі ці з'явамі і т. п.

Фарміраванню патрэбнасці ў рухальным мысленні спрыяюць рухальныя заданні, выкананне якіх злучана з пошукам і распрацоўкай новых спосабаў рашэння пастаўленай рухальнай задачы. Напрыклад, навучэнцам можа быць пастаўлена рухальная задача, звязаная з неабходнасцю прыдумаць і ажыццявіць як мага больш спосабаў перамяшчэння па гімнастычным маце, распрацаваць арыгінальныя спосабы перадачы мяча партнёру і г. д.

Заданні, накіраваныя на фарміраванне патрэбнасці ў фізкультурным асяроддзі, прадугледжваюць пры выкананні як фізічных, так і інтэлектуальных практыкаванняў выкарыстоўваць спартыўны інвентар і абсталяванне, спартыўнае адзенне і аtryбутыку, спартыўныя збудаванні, камп'ютэрнае і праграмнае забеспячэнне.

Таксама могуць выкарыстоўвацца заданні, звязаныя з аказаннем дапамогі ў падрыхтоўцы і ўборцы спартыўнай залы, у рамонце і вырабе спартыўнага інвентару і абсталявання, па распрацоўцы новых або мадыфікацыі тэхнічных устройстваў, па аказанні дапамогі педагогу ў правядзенні навучальных заняткаў, фізкультурна-аздараўленчых і спартыўна-масавых мерапрыемстваў.

Заданні, накіраваныя на фарміраванне патрэбнасці ў цялеснасці, мяркуюць:

- вымярэнне вучнямі сваёй вагі, росту і іншых антрапаметрычных паказчыкаў свайго цела;
- назіранне і карэкцыю навучэнцамі сваёй выправы, выкананых рухаў і палажэнняў цела, якія прымаюцца як на занятках, так і ў паўсядзённым жыцці;
- вывучэнне вучнямі будовы цела чалавека, назвы і размяшчэння мышцаў;
- дэманстрацыю вучням найлепшых узораў цялеснасці чалавека.

Прыклады вучэбных заданняў, накіраваных на фарміраванне мэтавых фізкультурных патрэбнасцей, прадстаўлены ў табліцы 1.

Табліца 1 – Прыклады вучэбных заданняў, накіраваныя на фарміраванне мэтавых фізкультурных патрэбнасцей

Вучэбнае заданне, накіраванае на фарміраванне патрэбнасці ў фізкультурнай дзейнасці	
Змест задання	У межах валебольнай пляцоўкі расставілі розныя перашкоды (гімнастычныя лаўкі, крэслы, сталы і інш.). На пляцоўцы хаатычна раскладваюцца тэнісныя мячыкі ў колькасці 10 штук. Навучэнцы дзеляцца на дзве каманды. Гульцы каманд па чарзе з закрытымі вачамі павінны за мінімальны час знайсці ўсе мячыкі, якія знаходзяцца на пляцоўцы. Падчас выканання задання першай камандай удзельнікі другой сочаць за тым, каб яны не падглядвалі. Заданне выконваецца 2–3 разы. Перамагае каманда, якая за меншы час знойдзе ўсе мячыкі
Вучэбнае заданне, накіраванае на фарміраванне патрэбнасці ў фізкультурнай дзейнасці	
Змест задання	Навучэнцам прапануецца прыняць удзел у гульні «Дворнікі». Навучэнцы дзеляцца на дзве каманды. Педагог раскідвае на гульнявой пляцоўцы папяровыя лісточкі памерамі прыкладна 5 × 5 сантыметраў у колькасці 50 штук. Па сігнале педагога гульцы першай каманды павінны за мінімальны час сабраць усе раскіданыя паперкі і пакласці іх у урну. Пасля таго як усе лісткі будуць сабраны да выканання задання прыступае другая каманда. Перамагае каманда, якая за меншы час сабрала ўсе лісточкі. Заданне паўтараецца 3–5 разоў
Вучэбнае заданне, накіраванае на фарміраванне патрэбнасці ў рухальных умениях і навыках	
Змест задання	Навучэнцы дзеляцца на дзве каманды, якія спаборнічаюць паміж сабой у тэхніцы выканання акрабачнага практыкавання «Стойка на галаве і руках». Удзельнікі па чарзе дэманструюць тэхніку выканання практыкавання «Стойка на галаве і руках». За правільнае выкананне практыкавання вучню налічваецца «2» балы. За выкананне практыкавання з нязначнымі памылкамі – «1» бал. У выпадку невыканання практыкавання або выканання яго з грубымі памылкамі – «0» балаў. Перамагае каманда, якая набрала ў суме большую колькасць балаў
Вучэбнае заданне, накіраванае на фарміраванне патрэбнасці ў рухальных умениях і навыках	
Змест задання	Навучэнцы дзеляцца на дзве каманды, якія размяшчаюцца ў шэрагах за асабовымі лініямі валебольнай пляцоўкі. Гульцы каманд па чарзе выконваюць па тры падачы мяча, імкнучыся патрапіць у адну з шасці зон валебольнай пляцоўкі. Спосаб выканання падачы і нумар зоны, у якую неабходна патрапіць, усталёўвае педагог. За правільна выкананае заданне навучэнец атрымлівае 3 ачкі. Адно ачко – за тэхнічна правільна выкананую падачу, другое – за пападанне мяча на пляцоўку суперніка, трэцяе – за пападанне мяча ў паказаную педагогам зону валебольнай пляцоўкі. Перамагае каманда, якая набрала большую колькасць ачкоў
Вучэбнае заданне, накіраванае на фарміраванне патрэбнасці ў фізічнай падрыхтаванасці	
Змест задання	Навучэнцам прапануецца паспаборнічаць паміж сабой у кіданні. Навучэнцы дзеляцца на дзве каманды. Удзельнікі каманд па чарзе кідаюць тэнісны мяч у мішэнь, размешчаную на адлегласці 8 метраў. Кожнаму ўдзельніку даецца па тры спробы. За кожнае пападанне мяча ў мішэнь камандзе налічваецца адно ачко. Перамагае каманда, якая набрала большую колькасць ачкоў
Вучэбнае заданне, накіраванае на фарміраванне патрэбнасці ў фізічнай падрыхтаванасці	
Змест задання	Навучэнцам прапануецца за адну хвіліну выканаць максімальную колькасць скачкоў праз скакалку. Па выніках выкананых скачкоў навучэнцы ранжыруюцца. Пераможца вызначаецца па найбольшай колькасці скачкоў выкананых праз скакалку за адну хвіліну
Вучэбнае заданне, накіраванае на фарміраванне патрэбнасці ў фізкультурных ведах	
Змест задання	Навучэнцам прапануецца прайсці тэст, які складаецца з пяці пытанняў і чатырох варыянтаў адказаў на кожнае з іх. Неабходна з прапанаваных варыянтаў адказаў абраць адзіна дакладны і падкрэсліць яго. За кожны правільны адказ навучэнец атрымлівае адзін бал. На выкананне задання адводзіцца 5 хвілін. 1. Да ўдзелу ў Алімпійскіх гульнях дапускаліся: а) усе жадаючыя; б) свабоднанароджаныя грэкі; в) замужнія жанчыны; г) рабы ўдзельнікаў спаборніцтваў. 2. Як звалі рымскага імператара, які ў 394 г. забараніў правядзенне Алімпійскіх гульняў як праяву паганства? а) Аляксандр Македонскі; б) Філіп; в) Феадосій; г) Сакрат. 3. Як абвяшчаўся пераможца Алімпійскіх гульняў? 1) чэмпіён; 2) грамадзянін; 3) атлет; 4) алімпіяднік. 4. У якім горадзе праходзілі першыя Алімпійскія гульні сучаснасці? а) Афіны; б) Лондан; в) Парыж г) Барселона. 5. У якім годзе прайшлі I Алімпійскія гульні старажытнасці? а) 776 г. да н.э.; б) 82 г. да н.э.; в) 176 г.; г) 138 г. Перамога прысуджаецца навучэнцам, якія правільна адказалі на ўсе пытанні

Канчатак табліцы 1

Вучэбнае заданне, накіраванае на фарміраванне патрэбнасці ў фізкультурных ведах	
Змест задання	Навучэнцам прапануецца за адну хвіліну напісаць як мага больш назваў тэрмінаў і паняццяў, якія прымяняюцца на занятках па гімнастыцы і акрабатыцы. Вучні ранжыруюцца. Пераможца вызначаецца па найбольшай колькасці напісаных слоў
Вучэбнае заданне, накіраванае на фарміраванне патрэбнасці ў фізкультурным мысленні	
Змест задання	Навучэнцам прапануецца на працягу адной хвіліны ў вызначэнні паняцця «Фізічнае выхаванне» знайсці адрозненні. Фізічнае выхаванне – гэта від выхавання, спецыфічным зместам якога з’яўляюцца навучанне рухам, выхаванне фізічных якасцей, авалоданне спецыяльнымі фізкультурнымі ведамі і фарміраванне ўсвядомленай патрэбнасці ў фізкультурных занятках. Фізічнае выхаванне – гэта разнавіднасць выхавання, спецыфічным напам’янтам якога з’яўляюцца навучанне рухальным дзеянням, выхаванне фізічных здольнасцяў, авалоданне спецыяльнымі фізкультурнымі ведамі і фарміраванне асэнсаванай патрэбнасці ў фізкультурных занятках. За кожнае знойдзенае адрозненне налічваецца адзін бал. Пераможца становіцца той, хто паспее за ўстаноўлены час набраць большую колькасць балаў
Вучэбнае заданне, накіраванае на фарміраванне патрэбнасці ў фізкультурным асяроддзі	
Змест задання	Навучэнцам прапануецца вырабіць драўляныя палкі даўжынёй 60 см, а дыяметрам 2 см для выкарыстання іх на навучальных занятках
Вучэбнае заданне, накіраванае на фарміраванне патрэбнасці ў цялеснасці	
Змест задання	Навучэнцам прапануецца вымераць перыметр правага і левага пляча. Вынікі вымярэння сумуюцца з наступным ранжыраваннем вучняў па выніках праведзеных вымярэнняў

З мэтай вызначэння эфектыўнасці ўплыву навучальных заданняў на фарміраванне мэтавай ПМС ФК навучэнцаў намі быў праведзены на базе ДУА «Спецыялізаваны ліцэй пры ўніверсітэце грамадзянскай абароны МНС Рэспублікі Беларусь» гадавы фарміруючы педагогічны эксперымент у перыяд з верасня 2020 па чэрвень 2021 г.

Эксперыментам былі ахоплены навучэнцы 1–4 курсаў ліцэя ў колькасці 174 чалавекі. З іх 86 чалавек склалі эксперыментальную групу (ЭГ), а 88 – кантрольную групу (КГ).

У перыяд правядзення фармавальнага эксперыменту навучэнцы ЭГ у рамках спецыяльнай метадыкі ў форме аб’яднання па інтарэсах выконвалі навучальныя заданні, накіраваныя на фарміраванне мэтавай ПМС ФК. У гэты перыяд навучэнцы КГ наведвалі ў ліцэі розныя спартыўныя секцыі, на якіх заданні ім не прапанаваліся.

Вызначэнне ўзроўняў сфарміраванасці мэтавай ПМС ФК навучэнцаў КГ і ЭГ ажыццяўлялася з дапамогай спецыяльна распрацаванага метралагічна карэктнага дыягнастычнага інструментарыя, які прайшоў праверку на інфарматыўнасць, адэкватнасць і надзейнасць [9].

Вынікі дыягностыкі стану мэтавай ПМС ФК навучэнцаў КГ і ЭГ да пачатку і пасля правядзення фармавальнага эксперыменту прыведзены ў табліцы 2.

З табліцы 2 вынікае, што за перыяд правядзення фарміруючага эксперыменту ўзровень сфарміраванасці мэтавай ПМС ФК навучэнцаў ЭГ статыстычна значна перавысіў узровень сфарміраванасці мэтавай ПМС ФК навучэнцаў КГ.

У ЭГ статыстычна значна вышэй, чым у КГ сталі таксама ўзроўні сфарміраванасці патрэбнасцей у рухальных уменнях, фізічнай падрыхтаванасці, фізкультурных ведах, фізкультурным мысленні і фізкультурным асяроддзі.

Ва ўзроўнях сфарміраванасці патрэбнасцей у фізкультурнай дзейнасці і цялеснасці паміж ЭГ і КГ статыстычна значных змен не адбылося.

Аналіз вынікаў атрыманых да пачатку і пасля завяршэння фарміруючага эксперыменту паказаў, што ў ЭГ статыстычна значныя станоўчыя змены былі выяўленыя як ва ўзроўні сфарміраванасці мэтавай ПМС ФК, так і ва ўзроўнях сфарміраванасці ўсіх мэтавых фізкультурных патрэбнасцей.

Табліца 2 – Стан мэтавай ПМС ФК навучэнцаў КГ і ЭГ за перыяд правядзення фарміруючага эксперыменту

Фізкультурныя патрэбнасці і мэтавая ПМС ФК	Група	Узровень сфарміраванасці (Ме)				Дакладнасць адрозненняў па крытэрыю Уілксасона
		Да эксперыменту	Крытэрыі Мана-Уігні. P-level (адрозненні)	Пасля эксперыменту	Крытэрыі Мана-Уігні. P-level (адрозненні)	P-level
у фізкультурнай дзейнасці	КГ	5	0,82	5	0,17	0,55
	ЭГ	5		5		0,002
у рухальных уменнях і навыках	КГ	4	0,57	4	0,00004	0,87
	ЭГ	4		5		0,0003
у фізічнай падрыхтаванасці	КГ	4	0,87	4	0,001	0,12
	ЭГ	5		5		0,0007
у фізкультурных ведах	КГ	4	0,48	3	0,0000003	0,21
	ЭГ	4		5		0,0006
у фізкультурным мысленні	КГ	3	0,5	3	0,00002	0,62
	ЭГ	3		4		0,0003
у фізкультурным асяроддзі	КГ	4	0,69	4	0,023	0,67
	ЭГ	4		4,75		0,0003
у цялеснасці	КГ	5	0,76	5	0,1	0,9
	ЭГ	5		5		0,013
мэтавая ПМС ФК	КГ	4	0,54	4	0,000007	0,07
	ЭГ	4		5		0,0006

У КГ як ва ўзроўнях сфарміраванасці ўсіх мэтавых фізкультурных патрэбнасцей, так і ва ўзроўні сфарміраванасці мэтавай ПМС ФК статыстычна значных змен не адбылося.

Такім чынам, вынікі фарміруючага эксперыменту дазваляюць сцвярджаць аб эфектыўнасці распрацаванай намі сістэмы рухальных і інтэлектуальных навучальных заданняў, накіраваных на фарміраванне мэтавай ПМС ФК навучэнцаў. У сувязі з чым дадзеныя заданні могуць прымяняцца на практыцы.

У выніку праведзенага даследавання былі распрацаваны практычныя рэкамендацыі, накіраваныя на павышэнне эфектыўнасці кіравання педагагічным працэсам фарміравання мэтавай ПМС ФК навучэнцаў, а менавіта:

1. Найважнейшай умовай паспяховасці фарміравання мэтавай ПМС ФК з'яўляецца ўключэнне вучняў у актыўную фізкультурную дзейнасць, якая змяняе іх ПМС ФК у адпаведнасці з яе патрабаваннямі.

2. Для кантролю стану мэтавай ПМС ФК навучэнцаў неабходна выкарыстоўваць метралагічна карэктны дыягнастычны інструментарый, які распрацаваны ў адпаведнасці з тэарэтычнай мадэллю мэтавай ПМС ФК чалавека.

3. Практычная рэалізацыя метадыкі фарміравання мэтавай ПМС ФК навучэнцаў прадугледжвае прытрымліванне трох узаемазвязаных этапаў (дыягнастычнага, заплаванага і практычнага), якія ўтвараюць адзін поўны цыкл, колькасць якіх можа залежаць ад дынамікі стану мэтавай ПМС ФК навучэнцаў.

На першым этапе ажыццяўляецца дыягностыка стану мэтавай ПМС ФК навучэнцаў, па выніках якой устанаўліваецца ступень разыходжання рэальнага ўзроўню сфарміраванасці ПМС ФК навучэнцаў з мэтавым узроўнем.

На другім этапе, выходзячы з вынікаў дыягностыкі, ажыццяўляецца планаванне сістэмы педагагічных уздзеянняў (зместу рухальных і інтэлектуальных навучальных заняткаў) на маючы адбыцца практычны этап.

На трэцім завяршальным этапе цыкла ажыццяўляецца практычная рэалізацыя заплаваных навучальных заданняў.

4. Для павышэння эфектыўнасці метадыкі фарміравання мэтавай ПМС ФК навучэнцаў неабходна выкарыстоўваць розныя спосабы іх знешняй матывацыі, што, перш за ўсё,

прадугледжвае выкарыстанне гульнявога і спаборніцкага метадаў, ранжыраванне і ацэньванне вучняў па выніках іх вучэбнай дзейнасці, прымяненне новых і папулярных практыкаванняў, слоўных і іншых відаў заахвочванняў.

Літаратура

1. Метелица, А. Н. Модель формирования потребностно-мотивационной сферы физической культуры учащихся / А. Н. Метелица // Изв. Тул. гос. ун-та. Физ. к-ра. Спорт. – 2021. – № 12. – С. 18–26.
2. Матвеев, В. С. Педагогическая технология формирования мотивационно-ценностного компонента физической культуры личности студентов / В. С. Матвеев, А. А. Свирид, Л. А. Матвеева // Учен. зап. ун-та им. П.Ф. Лесгафта. – 2014. – № 11. – С. 90–94.
3. Щетинина, С. Ю. Потребностно-мотивационная сфера студентов как фактор повышения эффективности физического воспитания в вузе / С. Ю. Щетинина // Учен. зап. ун-та им. П.Ф. Лесгафта. – 2017. – № 2. – С. 287–292.
4. Коледа, В. А. Основы физической культуры : учеб. пособ. / В. А. Коледа, В. Н. Дворак. – Минск : Белорус.гос. ун-т, 2016. – 190 с.
5. Лубышева, Л. И. Современные подходы к формированию физкультурного знания у студентов вузов / Л. И. Лубышева // Теория и практика физ. культуры. – 1993. – № 3. – С. 19–21.
6. Лукьяненко, В. П. Физическая культура : основы знаний : учеб. пособ. / В. П. Лукьяненко. – Ставрополь : Изд-во Ставроп. гос. ун-та, 2001. – 224 с.
7. Лесгафт, П. Ф. Руководство по физическому образованию детей школьного возраста / П. Ф. Лесгафт // Избранные труды ; сост. И. Н. Решетень. – М., 1987. – С. 22–223.
8. Старченко, В. Н. Научно-технологические основы формирования потребностно-мотивационно-ценностной сферы физической культуры учащихся второй и третьей ступеней общего среднего образования : монография / В. Н. Старченко, А. Н. Метелица. – Гомель : Гомельский гос. ун-т им. Ф. Скорины, 2019. – 265 с.
9. Старченко, В. Н. Определение надежности теста для диагностики потребностно-мотивационно-ценностной сферы физической культуры обучающихся / В. Н. Старченко, А. Н. Метелица // Актуальные проблемы физического воспитания, спорта и туризма : материалы VII Междунар. науч.-практ. конф., Мозырь, 4–6 октября 2018 г. / УО МГПУ им. И.П. Шамякина ; редкол.: С. М. Блоцкий (отв. ред.) [и др.]. – Мозырь, 2018. – С. 151–153.

Гомельский государственный
университет имени Франциска Скорины

Поступила в редакцию 04.06.2024